

هدف احتمالی عملیات ادلب در مرحله اول: شورشیان تحت حمایت ترکیه

به قلم فابریس بالانش (/fa/experts/fabrys-balansh-0/)

۱۱ سپتامبر ۲۰۱۸

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/round-one-idlib-campaign-may-target-turkish-backed-rebels

العربية (/policy-analysis/aljwlt-alawy-mn-alhmlt-ly-adlb-qd-tsthdf-almtdmrdyn-almtdmryn-mn-trkya/)

درباره نویسنده

فابریس بالانش (/fa/experts/fabrys-balansh-0/)

فابریس بالانش استادیار و مدیر امور پژوهشی در دانشگاه لیون ۲ است

.jpeg/)

86.jpg

تحلیل کوتاه

اگر اسد و متحدان‌اش راهبرد قبلی‌شان را ادامه دهند حمله اولیه به ادلب ممکن است محدود باشد هرچند باز هم باعث سرازیر شدن سیل عظیمی از پناهندگان خواهد شد و منجر به شکافی جدی میان ترکیه و روسیه می‌شود

برای مشاهده یا دانلود نسخه با کیفیت بالاتر روی نقشه دخواه کلیک کنید

رژیم اسد مشغول تدارک حمله‌ای قریب‌الوقوع به ادلب است که آخرین منطقه مهم شورشیان در سوریه است هفته‌هاست که نیروهای نظامی در مرز این منطقه محاصره‌شده به شمارشان افزوده می‌شود و در عین حال حملات هوایی اولیه و آتشباری زمینی آغاز شده است بسیاری از بازیگران بین‌المللی آشکارا با این عملیات قریب‌الوقوع مخالفت کرده‌اند از جمله ترکیه که می‌خواهد گروه‌های نیابتی شورشی‌اش در محل و منافع راهبردی درازمدت‌اش را در سوریه حفظ کند اما دمشق و متحدان‌اش در مسکو و تهران گویا توجهی به نارضایتی آنکارا ندارند و هشدارهای بیرونی دیگر هم آن‌ها را بر حذر نمی‌دارد

شورشیان ادلب پر شمار اما از هم‌گسیخته‌اند

در مارس ۲۰۱۶ شمار نیروهای شورشی در منطقه ادلب بین ۵۰ هزار تا ۹۰ هزار نفر (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/status-of-the-syrian-rebellion-numbers-ideologies->)

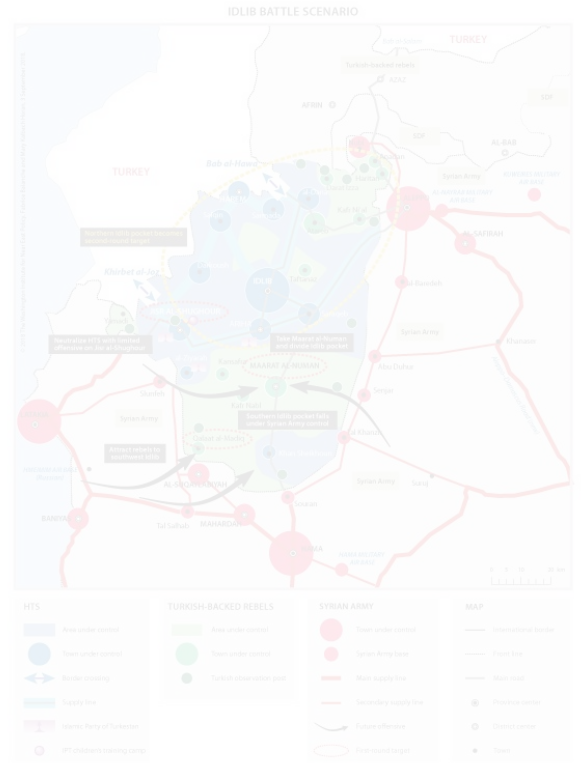
and-prospects بود تفاوت زیاد در این تخمین به خاطر ابهاماتی در وضعیت جنگجویان است: حدود ۵۰ هزار نفر از این شورشیان جنگجویان تمام‌وقت متعلق به گروه‌های اصلی بودند ولی ۴۰ هزار نفر دیگر جنگجویان گهگاهی بودند که عضو جناح‌های کوچک محلی هستند که شاید مایل یا قادر نباشند که اثر قابل ملاحظه‌ای بر نبردی بزرگ بگذارند این جنگجویان با نیروی کمکی ۲۰ هزار نفری شورشیان دیگر اخراجی از حلب غوطه درعا و الرستن نیز تقویت شده‌اند و این مناطق محل‌هایی هستند که رژیم اسد و متحدان‌اش در دو سال گذشته بازرس گرفته‌اند اما بعضی از شورشیان این منطقه از آن زمان یا کشته شده‌اند یا سوریه را ترک کرده‌اند یا به مناطق تحت اشغال ترکیه (عفرین اعزاز جرابلس یا الباب) نقل مکان کرده‌اند از این رو ارزیابی شمار دقیق آنان در ادلب دشوار است ولی بی‌شک شمارشان بیش از ۳۰ هزار نفری است که معمولاً ذکر می‌شود و شاید هم دو برابر این تعداد باشد

شورشیان متعلق به دو ائتلاف هستند که شمار افراد کمابیش یکسانی دارند: هیئت تحریر الشام به رهبری اعضای القاعده و جبهه‌الوطنیة للتحریر ترکیه ماه می امسال جبهه‌الوطنیة را ایجاد کرد تا هیئت تحریر الشام را تضعیف کند مخالفان آن را متحد کند و مانع از این شود که آنها کل آن منطقه را تصرف کنند چون هدف اولیه آنکارا برای منحل کردن هیئت تحریر الشام ناکام مانده بود پانزده شاخه جبهه‌الوطنیة للتحریر شامل باقی‌ماندگان ارتش آزاد سوریه و احرار الشام است

(uploads/Maps/Syria Conflict/MilitarySituationNWSyriaSept2018.pdf/)

(uploads/Maps/Syria Conflict/MilitarySituationNWSyriaSept2018.pdf/)

(uploads/Maps/Syria Conflict/MilitarySituationNWSyriaSept2018.pdf/)

دوراهی ترکیه

البته آنکارا به شدت مخالف این راهبرد است. چنین حمله‌ای سنگین‌ترین صدمات را به هیئتة تحریر الشام وارد می‌کند که به اعتبار ترکیه میان متحدان محلی که خود را متعهد به ایستادگی در برابر هیئتة تحریر کرده‌اند صدمه خواهد زد. آنکارا درخواست می‌کند که حمله به تعویق بیفتد. ولی دمشق تهران و مسکو مدعی‌اند که ترکیه به تعهدات‌اش برای از میان برداشتن هیئتة تحریر الشام عمل نکرده است. در نتیجه هیچ گزینه دیگری ندارند جز این‌که خودشان ادلب را پاکسازی کنند.

در پاییز ۲۰۱۷ حمله رژیم به منطقه ادلب به دمشق اجازه داد که بخش جنوب شرقی آن از حمله پایگاه نظامی ابوالظهور را بازپس بگیرد. رجب طیب اردوغان رئیس‌جمهور ترکیه از این عملیات به شدت عصبانی بود و آشکارا دمشق را به خاطر حمله به گروه‌های نیابتی ترکیه تهدید کرد. در پایان روسیه با دادن چراغ سبز به اردوغان برای حمله به مناطق کردی درعفرین از او دلجویی کرد. دمشق ممکن است قصد داشته باشد برای حمله بعدی ادلب دلجویی مشابهی انجام دهد در حالی که به خوبی می‌داند که از میان برداشتن یگان‌های مدافع خلق همچنان اولین اولویت ترکیه در سوریه است. اما حضور نظامی آمریکا در شمال شرق مانع از هر حمله تازه ترکیه علیه کردها می‌شود. حتی اگر اردوغان چراغ سبز دیگری از مسکو دریافت کند. در نتیجه روشن نیست که او چقدر خواهد توانست مخالفت‌اش را با حمله بعدی ادلب پیش ببرد.

در هر حال از میان برداشتن هیئتة تحریر الشام دمشق را قادر می‌سازد که از چند شاخه دیگری که ممکن است نماینده مخالفان بر سر میز مذاکره باشند خلاص شود. رژیم اسد به عنوان بخشی از این راهبرد ضد شورش که از سال ۲۰۱۱ دنبال کرده است مستمرا به گروه‌های شورشی میانه‌رو حمله کرده تا تنها جناح‌های تندرویی مثل هیئتة تحریر الشام باقی بمانند. و جامعه بین‌المللی از این تدریج‌ها هراس دارد و آن‌ها را جایگزین سیاسی رژیم یا شریک قابل اتکایی برای مذاکره نمی‌داند. در نتیجه اسد مایل خواهد بود تا برای دفع تلاش‌های بیرونی برای سرنگونی‌اش این گروه‌ها را به حاشیه براند بدون اینکه بخواهد با آنها مواجهه مستقیم کند.

ترکیه نیز به نوبه خود تلاش عبثی برای متقاعد کردن هیئتة تحریر الشام کرد که از ایدئولوژی جهادی جدا شوند و با جبهة الوطنیة یکی شوند. اگر این تلاش موفق می‌شد آنکارا در برابر دمشق دست بالا را پیدا می‌کرد شاید تا حدی که می‌توانست ادلب را مثل شمال حلب تبدیل به منطقه تحت‌الحمایه ترکیه کند و آن را در منطقه حائل‌ی بگنجاند که اردوغان در سمت مرز سوریه ایجاد کرده است. اما با نظر به این واقعیت که هیئتة تحریر الشام رقیبان خود از جبهة الوطنیة للتحریر را تقریبا به طور کامل از شمال ادلب بیرون رانده است. عملی بودن این سناریو در بوته تردید قرار می‌گیرد. در عمل چنین سناریویی به این معنا خواهد بود که پناهگاهی برای القاعده ساخته شده است.

نتیجہ‌گیری

درباره مقیاس و نتیجه نبرد پیش رو برای تصرف ادلب هنوز مجهولات زیادی وجود دارد. اما اگر دمشق و متحدان‌اش راهبرد گذشته‌شان را ادامه دهند حمله پیش رو احتمالا محدود خواهد بود. هرچند بیشتر به دلایل راهبردی تا دلایل بشردوستانه. با اینهمه صدها هزار غیرنظامی به شمال این استان خواهند گریخت که مستلزم حرکت بزرگی برای کمک‌های بشردوستانه خواهد بود. آن هم در منطقه‌ای که تحت تسلط تدریجی متخاصم است. اما خود نبرد ممکن است چندان خونین نباشد - حداقل در دور نخست آن علیه شورشیان تحت حمایت ترکیه.

موقعی که دور دوم حمله علیه هیئتة تحریر الشام در شمال ادلب آغاز شود - اگر بشود- ماجرا ابعاد بسیار بزرگتری پیدا خواهد کرد. مسکو تهران و دمشق احتمالا سعی خواهند کرد که از نیروی عظیمی در آن‌جا استفاده کنند و استدلال‌شان این باشد که برای از بین بردن القاعده در این منطقه نقض اساسی موازین بشردوستانه قابل توجه است. این طرح ماکیاولیستی ممکن است از حیث نظامی پیروز شود ولی صدمه‌ای جدی به روابط بین روسیه و ترکیه وارد می‌کند. در نتیجه نبرد ادلب ممکن است فرصتی برای نزدیکی آمریکا با آنکارا باشد. به ویژه اگر نیروهای سوری یا روسی موقعیت‌های دیدبانی ترکیه را که در منطقه شورشیان پراکنده است هدف قرار بدهند.

*فابریس بالانش استادیار و مدیر امور پژوهشی در دانشگاه لیون ۲ است.

BRIEF ANALYSIS

[Iran Takes Next Steps on Rocket Technology](#)

۱۱ فوریه ۲۰۲۲

♦
Farzin Nadimi

[\(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology\)](#)

BRIEF ANALYSIS

[Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism](#)

۱۱ فوریه ۲۰۲۲

♦
Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

[Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule](#)

۹ فوریه ۲۰۲۲

♦
Matthew Levitt

[\(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule\)](#)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/\)](#) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/trkyh/\)](#) ترکیه

[\(fa/policy-analysis/swryh/\)](#) سوریه